

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1494/2021
02.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Н. Савељић адвокат из ..., против туженог Института за српску културу Приштина, са привременим седиштем у Лепосавићу, чији је пуномоћник Снежана Простаченко адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2011/2020 од 12.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2011/2020 од 12.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 1314/18 од 04.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се поништи решење туженог број .. од 13.10.2017. године о отказу уговора о раду као незаконито и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 33.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2011/2020 од 12.01.2021. године одбијене су као неосноване жалбе тужиле и туженог и пресуда Основног суда у Лесковцу П1 1314/18 од 04.02.2020. године потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, ... 87/18) и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је са туженим закључила уговор о раду дана 16.10.2014. године, на одређено време за период од 01.10.2014. године до 31.12.2015. године, а ради реализације пројекта „Материјална и духовна култура Косова и Метохије“, на ком је тужила радно ангажована са пуним радним временом. Уговор је закључила као истраживач – приправник. Дана 12.11.2015. године тужила је са туженим закључила анекс уговора о раду, којим је одређено да тужила заснива радни однос код туженог на одређено време, и то почев од 16.10.2014. године до 15.10.2017. године, са обавезом спровођења процедуре избора у више звање за које се одговарајуће истраживачко, односно научно звање стиче. Током трајања радног односа тужила је стекла звање истраживач – сарадник. Оспореним решењем туженог од 13.10.2017. године тужили је престао радни однос код туженог на пословима истраживач сарадник, због истека рока на који је заснован уговором о раду од 16.10.2017. године и анексом уговора о раду од 12.11.2015. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили као неоснован тужбени захтев тужиле за поништај решења о отказу уговора о раду као незаконитог, као и захтев тужиле за враћање на рад.

Врховни касациони суд сматра да се ревизијом тужиле неосновано указује да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 ... 113/17) прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла, или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Ставом 2. истог члана прописано је да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период са прекидима или без прекида који не може бити дужи од 24 месеца, док је ставом 4. тачка 2. истог члана предвиђено да, изузетно од става 2. овог члана, уговор о раду на одређено време може да се закључи за рад на пројекту чије је време унапред одређено, најдуже до завршетка пројекта.

Одредбом члана 175. став 1. тачка 1. прописано је да радни однос престаје истеком рока за који је заснован.

Одредбом члана 92. став 1. и 2. Закона о научноистраживачкој делатности („Службени гласник РС“ број 110/05, 18/10 и 112/15) који је био у примени у спорном периоду, предвиђено је да истраживачи и помоћно особље заснивају радни однос у научном институту, истраживачко-развојном институту, институту од националног значаја и центру изузетних вредности, у складу са законом којим се уређује рад. Истраживачи у научним и наставним истраживачким звањима могу да заснују радни однос у институту на неодређено или одређено време, са пуним радним временом.

Наиме, уговором о реализацији и финансирању научно-истраживачког пројекта из програма основних истраживања и програма обезбеђивања и одржавања научно-истраживачке опреме и простора за научно-истраживачки рад за циклус истраживања у периоду од 2011. године до 2014. године, уређена су међусобна права и обавезе уговорних страна – Републике Србије, Министарства за науку и технолошки развој Београд и реализатора истраживања, међу којима је и тужени, у реализацији и финансирању научноистраживачког пројекта „Материјална и духовна култура Косова и Метохије“.

Тужила је, по основу уговора о раду и анекса уговора о раду, била ангажована код туженог ради израде пројекта „Материјална и духовна култура Косова и Метохије“, и којима је утврђен почетак и завршетак радног ангажовања тужиле, уз обавезу спровођења процедуре избора у више звање. Анексом уговора о раду утврђен је дан престанка радног односа 15.10.2017. године.

У ситуацији када је радни однос тужиле заснован закључењем уговора о раду као и анексом са уговора о раду на одређено време, а којим је тужила ангажована ради реализације пројекта и којим уговором, односно анексом, је одређен почетак и завршетак радног односа, односно крајњи рок радног ангажовања тужиле, то је сходно члану 37. и члана 175. став 1. тачка 1. Закона о раду и по оцени Врховног касационог суда правилан закључак нижестепених судова да је радни однос тужиле престао истеком рока за који је заснован.

С тога су без утицаја ревизијски наводи тужиле којима се оспорава одлука другостепеног суда у погледу правилне примене материјалног права и указивање да је обавеза туженог била да, након што је покренуо поступак избора тужиле у више звање и тужилу унапредио у звање истраживач – сарадник, са њом закључи уговор о раду.

Наиме, одредбом члана 92. став 6. Закона о научно истраживачкој делатности прописано је да се са истраживачима у научним, односно истраживачким звањима, изабраним на радна места из става три овог члана (научна, истраживачка и стручна радна места) закључује уговор о раду, с обавезом спровођења поновног избора (реизбора) или унапређења у више звање у роковима за које се одговарајуће научно, односно истраживачко звање стиче, осим за звање научног саветника. Међутим, цитирана одредба искључиво регулише стицање звања, односно распоређивање запослених у складу са стеченим звањем, те с тога стицање одређеног звања током радног ангажовања не може утицати, нити по сили закона довести до заснивања радног односа код туженог, обзиром да је радни однос заснован искључиво ради реализације пројекта у сарадњи са Министарством за науку и технолошки развој, који је и реализовао и финансирао научноистраживачки пројекат, а за који је тужила ангажована и то за период до окончања пројекта, односно до 15.10.2017. године. Осим тога, тужила по протеклу рока за који је била радно ангажована није се обратила нити поднела образложени предлог односно молбу руководиоцу пројекта за наставак рада на пројекту. Истеком периода за који је тужила радно ангажована тужили је радни однос престао, због чега је оспорено решење туженог у свему донето у складу са законом, због чега нема места поништају истог као незаконитог.

Како је неоснован тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, то је правилно одбијен и захтев тужиле за враћање на рад, обзиром на акцесорни карактер тог захтева.

Применом члана 414. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд није детаљно образлагао пресуду, обзиром да се ревизијом понављају жалбени резлози који у потпуности, детаљно и образложено оценио другостепени суд.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић